

GONIEC KRAKOWSKI

Ceny zasadnicze ogłoszeń: Za wiersz o wysokości 1 mm i 22 mm szerokości (1 szpalta) po 36 groszy, „marginesowe” po złotych 3.— za 1 milimetr w jednej szpalcie (szerokość szpalty 45 milimetrów). Adres: „Goniec Krakowski”, Kraków, Wielopole 1, tel. 22061.

Rok VI.

Nr. 255.

Kraków, wtorek 31 października 1944

Nie zamówione przez Redakcję rękopisy będą zwracane autorom jedynie przy dołączeniu portu zwrotnego. Prenumerata miesięczna 6.— zł., z odnośnikiem do domu 6.50 zł. W Rzeszy z dopłatą portu 7.50 zł. W Gen. Gub. tylko prenumerata przez urzędy pocztowe. Konto czekowe: Warszawa 658.

Churchill o wyniku konferencji moskiewskiej.

Obawy emigracji londyńskiej potwierdzają się.

Sztokholm, 30 października. Na posiedzeniu Izby Gmin premier angielski wygłosił dłuższe przemówienie, poświęcone wynikiem swojej podróży do Moskwy oraz odbytych tam rozmów ze Stalinem.

Churchill oświadczył przytem m. i., że obecna faza wojny jest wcale poważną i ciężką. Wobec tego należy się liczyć z tem, że wzmogą się walki na wszystkich frontach i to zarówno pod względem intensywności, jak również odnośnie do rozmiarów. Oczywiście nie można się spodziewać — tak zaznaczył mówca dalej — aby trzy państwa, żyjące w różnych od siebie warunkach, jak Anglia, Stany Zjednoczone i Rosja, nie reprezentowały różnorodnych poglądów odnośnie do sposobu potraktowania różnych krajów, które znalazły się wskutek sukcesów aliantów obecnie pod ich panowaniem. Fakt, że ogólne sprawy pomiędzy aliantami ułożyły się — jak dotychczas — „solidnie, pewnie i zdrowo” — można poprostu uważać za cud. Trzeba jednak o tem pamiętać, że tego rodzaju proces nie jest rzeczą samą przez się zrozumiałą, lecz trzeba jej poświęcać stale silną uwagę.

Churchill zaznaczył w dalszym ciągu swych wywodów, że jest zadowolony z wyników, osiągniętych w Moskwie. Nie da się jednak uzyskać żadnych ostatecznych rezultatów, zanim nie odbędzie się spotkanie szefów rządów angielskiego, amerykańskiego i sowieckiego. W związku z tem Churchill podkreślił znaczne trudności, związane z kwestją zorganizowania takiego spotkania. „Dlatego też nie wahałem się — tak powiedział Churchill — na wzór wędrownego śpiewaka, włożyć się z podwórka na podwórko, nucąc wciąż tą samą melodię, albo przynajmniej zestawienie tych samych piosenek”.

Odnosnie do Rosji trzeba zaznaczyć, że Anglia ma do rozwiązania wspólnie z Rosją szereg problemów europejskich, obowiązkami zaś obu państw byłoby wyjaśnienie i uprzedzenie nieporozumień, zanim one staną się faktem. Przyszły rozwój wypadków zależy w pierwszym rzędzie od jednności Anglii, Ameryki i Rosji. A o ileby jedność ta nie zdała egzaminu, to i wszelkie inne rzeczy nie powiodą się. Bardzo ostro wyraził się Churchill o treści rozmów, odbytych na temat zagadnień czarnomorskich i śródziemnomorskich, zaznaczając, że on osobiście jest zdania, że niema bezpośredniego niebezpieczeństwa osłabienia aljanckich wysiłków wojennych wskutek jakichkolwiek różnic zdań o polityce lub o doktrynach. Dlatego też wszelkie wysiłki poświęcone tym zagadnieniom były skierowane ku pokojowemu załatwianiu spraw również w okresie powojennym. Wszelkie zawarte w Moskwie umowy należy jednak uważać jedynie i wyłącznie za przejściowy środek, celem pacyfikacji najbliższych zagadnień. Umowy natomiast, z których mógłby się skryształizować jakikolwiek stan trwały, musiałby czekać na obecność Stałow Zjednoczonych. Odnosnie do rozmów o treści wojskowej powiedział Churchill, że tworzyły one częścią procesu realizacji decyzji teherańskich.

W związku z kwestją polską oświadczył premier brytyjski, że w czasie rozmów moskiewskich uwidoczniły się dwa niesłychanie krytyczne punkty, a mianowicie kwestja granic Polski oraz kwestja stosunków polskiego rządu emigracyjnego z komitetem wyzwoleniczym w Lublinie. Churchill podkreślił, że możliwości terytorjalne Polaków w przyszłości nie pokryłyby się całkowicie z granicami przedwojennymi, mogłyby jednak wystarczyć dla zaspokojenia potrzeb Polaków.

Dłuższe wywody poświęcił Churchill również sprawie uznania prowizorycznego rządu francuskiego oraz sprawie creekiej. Przyczem apelował do Greków, należących do różnych partij i ugrupowań, ażeby naradzie zdecydowali się na wyciągnięcie ręki w kierunku Wielkiej Brytanii.

Berlin, 30 października. W związku ze sprawozdaniem Churchilla o jego podróży do Moskwy, dyplomatyczny korespondent Niemieckiego Blura Informacyjnego m. in.:

„Churchill potwierdził, że w najtrudniej-

szem zagadnieniu, mianowicie w kwestji polskiej, nie osiągnięto w Moskwie żadnej zgody, a to dlatego, ponieważ Stalin nie zamierza odstąpić weksla, podpisanego przez aliantów zachodnich na konferencji w Teheranie. Ponieważ kwestja polska jest zasadniczym elementem ogólnych stosunków, pomiędzy Anglią a Unją Sowiecką, fakt rezygnacji angielskiej odnośnie do Polaków nie może być dla nikogo niespodzianką. Polacy grupujący się koło Mikolajczyka obecnie mają do wyboru: albo ustąpić w sprawie przyszłych granic polskich, uzyskując temsamem problematyczne prawo utworzenia rządu polskiego, albo też wziąć na siebie ciężar, wynikający z tego, że przeszkadzają oni przyjaźni angielsko-sowieckiej, co byłoby równoznaczne z utratą wszelkich sympatyj zarówno Anglii jak i Rosji Sowieckiej. Fakty zdradzają więc obawy polskiej emigracji w Londynie, która uważa i obecnie, że wystosowano pod jej adresem pewnego rodzaju ultimatum, którego przyjęcie równałoby się samobójstwu narodowemu”.

Sztokholm, 30 października. Dziennik szwedzki „Senska Dagbladet” w artykule swego korespondenta w Ankarze na temat stanowiska Turcji wobec Anglii i Grecji pisze, że w stolicy tureckiej dało się zauważyć pewne rozczarowanie na skutek tego, że komunikat moskiewski nie udzielił odpowiedzi na tak wiele pytań oraz nie powiadomił zupełnie o wynikach pertraktacji na temat problemu Europy południowo-wschodniej.

Na horyzoncie politycznym zaznaczają się wyraźnie konflikty zewnętrzne i wewnętrzne, a przedewszystkiem różnice zdań pomiędzy Grecją z jednej strony a Bułgarią i Jugosławia z drugiej strony. Bułgaria zawierając układ przyjaźni z Tito, wskazała, że bynajmniej nie zamierza zaprzestać swej wrożej działalności, a stanowisko swe pragnie jeszcze wzmocnić dzięki współpracy z Jugosławia. Zmierzają

Podział wpływów aljanckich na Bałkanach.

Berno, 30 października. Prasa zurychska zamieściła sprawozdanie londyńskie na temat rozmów moskiewskich, przyczem podaje się, że podział rejonu bałkańsko-nadunajskiego pomiędzy Anglię i Związek Sowiecki oraz ostateczne formalne zgodzenie się na to ze strony Anglii oznacza oddanie dominującego wpływu w ręce Sowieców na całym wschodzie europejskim.

Takim jest najważniejszy wynik 10-dniowych pertraktacji Churchilla ze Stalinem. Przyjmuje się, że uznano Rumunję i Bułgarię jako czysto sowieckie strefy interesów, Grecję i Turcję jako brytyjskie, a Węgry i Jugosławie jako mieszane. Osobistej autorytatywne wyraziły się, że Anglo-Amerykanie w razie dalszego, korzystnego dla Sowieców rozwoju sytuacji chcą pozostawić Wiedeń i kraje alpejskie okupacji wojsk sowieckich, natomiast mają same nadzieje obsadzić Triest i Fiume.

Pertraktacje o zawieszenie broni z Bułgarią zakończone.

Sztokholm, 30 października. Jak podaje radio Moskwa zakończono w Moskwie pertraktacje o zawieszenie broni pomiędzy

Konferencja na granicy hiszpańsko-francuskiej.

Madryt, 30 października. Na międzynarodowej stacji granicznej Aranones w Pirenejach odbyła się na życzenie władz francuskich rozmowa pomiędzy przedstawicielami hiszpańskimi i francuskimi, na której uchwalono zarządzenia przeciwko wicherzom komunistycznych hiszpańskich maquisardów.

W konferencji brali udział wyżsi oficerowie i miarodajni przedstawiciele obu administracji granicznych.

Sztokholm, 30 października. Zachowanie się rządu brytyjskiego wobec rozpoczynającej się na nowo hiszpańskiej wojny domo-

Nowe propozycje pod adresem Moskwy?

Genewa, 30 października. Jak przypuszcza dyplomatyczny korespondent dziennika „Sunday Times”, istnieje możliwość, że polski rząd emigracyjny w Londynie prześle do Moskwy nowe propozycje, aby wznowić ponownie zatrzymane na martwym punkcie pertraktacje.

Gazeta portugalska o planach Moskwy wobec Polski.

Lizbona, 30 października. W gazecie portugalskiej „Commercio Porto” pisze Philheiro Terres:

„Wiem, że możliwym, o ile nawet nie pewnym jest, że Rosja Sowiecka nie porzuci swych zamiarów wcielenia połowy Polski do Związku Sowieckiego i przemienienia reszty w polską republikę sowiecką. Będzie to zawsze hańba Europy i XX. stulecia oraz cywilizacji, holdującej zasadzie: siła przed prawem.”

ona do utworzenia bloku południowo-słowiańskiego i liczy się najprawdopodobniej z poparciem Rosji w rozgrywce z planami ekspansywnymi Grecji.

W stosunku do tego zagadnienia Turcja nie wysuwa żadnych roszczeń terytorjalnych i solidaryzuje się na całej linii z Anglią i Grecją. Na ten temat korespondent dziennika szwedzkiego cytuje gazetę turecką „Tanin”, na łamach której znany publicysta Jalezyn wyraził się, że Grecja i Turcja stanowią bastiony angielskich połączeń na morzu Śródziemnym i na Bliskim Wschodzie. Zdaniem Jalezyna, plany bułgarskie rozbiłyby się zupełnie o mur solidarności grecko-tureckiej, gdyby Bułgaria chciała zapewnić jakiemuś obcemu mocarstwu dostęp do morza Egejskiego. Z tych też powodów Anglia musi dbać o integralność zarówno Grecji, jak i Turcji.

Związkiem Sowieckim, Wielką Brytanią i Stanami Zjednoczonymi z jednej strony a Bułgarią z drugiej strony. W dniu 28. 10. podpisano układ o zawieszeniu broni.

Aresztowanie biskupów bułgarskich.

Buapeszta, 30 października. Jak zakomunikowała radiostacja sofijska, synod bułgarski wydał oświadczenie, w którym opowiedział się za polityką rządu sofijskiego.

Deklarację tę poprzedziła zmiana przydziału synodu, której domagał się rząd. Jest godnym uwagi, że biskupi z dwóch najważniejszych diecezji, a mianowicie z Płowdiv i Vratza nie podpisali tego oświadczenia, chociaż dotychczas aresztowano już czterech biskupów bułgarskich.

Grecja domaga się Cypru.

Sztokholm, 30 października. Według doniesienia agencji „United Press” z Aten, dziennik „Kathemerina Nea”, organ pryncera greckiego Papandreu, podnosi ponownie pretensję grecką w odniesieniu do wyspy Cypr.

Niemcy posiadają wszelkie szanse wygrania „wścigu z czasem”.

Berlin, 30 października. W ubiegły piątek minister Rzeszy dr. Goebels wygłosił przemówienie na temat wydarzeń politycznych i wojskowych czasów ostatnich. Przemówienie to transmitowane było przez rozgłośnie niemieckie.

Dr. Goebels stwierdził nasamprzód, że wojna obecna jest walką o przyszłe losy, w której naród niemiecki ni wypuści przedź broni z rąk, dopóki nie osiągnie się pokoju uzasadniającego niesłychane ofiary, jakie Niemcy ponieśli w tej wojnie i jakie będą jeszcze musiały ponieść. Dział jednak tak wielkie są również i straty aliantów w ludziach i materiale, że choćby już z tej przyczyny zmuszeni są oni do pozyczenia wszelkich prób, celem jak najrychlejszego zakończenia wojny. Takim to sposobem walka stała się faktycznie „wścigiem z czasem”, a według tego, jak dziś przedstawiają się stosunki, posiadają Niemcy wszelkie szanse wygrania tego wścigu.

Jasne są zamiary Niemiec w tej wojnie. Obok obrony własnego kraju przypadło Niemcom w udziale chronienie naszego kontynentu, który stanął dzisiaj wobec takiej groźby, jaka nie zdarzyła się dotąd jeszcze na przestrzeni całej jego historii. Nie odspraszają Rzeszy żadne niebezpieczeństwa, wynikające z takiego stanu rzeczy. Rzesza zdaje sobie z tego sprawę, że można pokonać te niebezpieczeństwa, ale że do ich przewyżczeniia potrzeba najtwardszych wysiłków i ofiar. Rzesza stanowi jedyną nadzieję całej Europy w czasie ogólnego rozkładu na całym świecie pojęć polityczno-obywatelskich, które, na co przykładem służą różne kraje, nie są w stanie pokonać ciężarów wynikających z czasów obecnych ani pod względem materialnym ani też moralnym. „Załamaniem się całego szeregu państw naszego kontynentu wobec groźb ze strony bolszewizmu jest już samo w sobie klasycznym dowodem niezdolności ich warstw rządzących, które są tak słabe, i zniechęcone do życia, że samobójstwo popielniają z obawy przed śmiercią. Stąd też państwa te jako łatwa zdobycz wpadają w ramiona bolszewizmu. Nie posiadają one żadnego jasnego poglądu w odniesieniu do święta i państwowości. Dojrzały one do zagłady i nie zasłużyły na inny los, aniżeli ten, którego padają obecnie ofiarą. Nie na miejscu byłoby jakies z nimi współczucie.”

Kto bowiem w obecnych czasach twardej i bezwzględnej walki o gołe życie rzuca broń i traci wszelką nadzieję, ten skarży się nie powiuen na swe nieszczęście ani wobec siebie samego ani też wobec innych. Nieszczęście to bowiem jest wynikiem politycznej niechęci do życia”. Po naszkicowaniu poglądu na zdarzenia z ubiegłego lata, przemówienie ministra Rzeszy dra Goebelsa zwraca się do określenia sytuacji aliantów, którzy pojmują obecnie, jak bardzo często łatwiej jest zdobyć jakiś obszar, aniżeli okupować go na stałe.

Dr. Goebels daje opis doświadczeń, wynikających dla Europy ze straszliwych przykładów południowego wschodu, następnie zaś przechodzi do szerszego omówienia faktów, jakie wynikły z teroru lotniczego. Aljanci wyzyskują każdy korzystny okres pogody, jaki tylko kiedykolwiek następuje, aby obrzucać miasta niemieckie bombami i fosforem; „nie potrzeba jednak specjalnie podkreślać”, tak stwierdził jednakże minister, „że Niemcy pracują niestrudzenie nad tem, aby złamać nieprzyjacielski terro lotniczy. Tworzy się eskadry nowych samolotów myśliwskich i bombowych przeważnie budowy najnowocześniejszej i spodziewać się należy, że przeciwstawia się ono skutecznemu aliantom. Dowództwo niemieckie, jak dotąd, tak i w przyszłości pokona wszelkie wpływy na gospodarczy potencjał wojenny Niemiec, wynikające z teroru lotniczego. Najlepszym tego przykładem jest postawa ludności niemieckiej na obszarach Niemiec”.

Przemówienie ministra zakończyło się rozważaniem perspektyw, jakie nasbrezają się dla bliższej i dalszej przyszłości w ogólnym rozwoju wypadków wojennych. Trzy miesiące wojny totalnej doprowadziły do takich zadziwiających wyników: Setki tysięcy żołnierzy można było w tym czasie umieścić w koszarach. Rzesza dysponuje dzisiaj znacznie większą liczbą sił roboczych aniżeli ich potrzeba w tej chwili, dokonano uproszczenia aparatu państwowego i administracyjnego, godnego wręcz przykładu, a wbrew nieprzerwanemu terorowi lotniczemu linija wykresu produkcji broni i amunicji wykazuje tendencję stale wzrastającą. Fabryki niemieckie produkują broń doskonałą, której jakość budzi podziw na całym świecie, poza tem jednak jeszcze produkuje się broń zupełnie nową na wszelkich dziedzinach prowadzenia wojny, w której pokładac można wielką i największą nadzieję. Techniczny proces rozwoju wojny da Rzeszy niezadługo do rąk znowu poważne szanse, odnośnie do których nie należy coprawda spodziewać się cudów, jakiby mogły uzasadniać zbyteczność ofiarnej pracy całego narodu, „niemniej jednak również i pod tym względem Niemcy rzucić mogą na szalę rozstrzygającą jeszcze cały szereg rzeczy ważkich. Wystarczy one w każdym razie na znaczne wzmocnienie tych czynników, „po których spodziewać się należy zasadniczej zmiany w ogólnym obrazie wojny”.

W Holandji rozbito silne ataki aliantów.

We Włoszech odzyskano ważne pozycje wyżenne. — Na północ od Debreczyna utrzymują się ciężkie walki. — Od 1—27 października zniszczono w Kurlandji 823 czołgi sowieckie.

Berlin, 29 października. Naczelną Komenda Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje z Głównej Kwatery Führera w dniu 28 października:

W Holandji gwałtowne walki objęły obecnie cały odcinek frontowy pomiędzy ujściem Skaldy a rejonem S'Hertogenbosch. Szczególnie zżarcie walczone w rejonie pod Bergen pod Zoom, gdzie rozbito liczne ataki nieprzyjacielskie dokonywane przy silnym wsparciu czołgów. Dalej na wschód utracono po ciężkim zmaganiu Tilburg. Podczas daremnych ataków w rejonie pod S'Hertogenbosch nieprzyjaciół doznał szczególnie wysokich strat.

Na zachód od St. Die wojska nasze udaremniły zamierzone przełamanie amerykańskie poprzez las pod Mortagne w dolinę Meurthe. Na południe stamtąd zamknięto nasze kontratakami lukę frontową w rejonie bojowym pod Bruyeres. Silne ataki nieprzyjacielskie przeciwko tym nowo zdobyтым stanowiskom załamały się w naszym ogniu wśród ciężkich strat.

Zalogi twierdz i punktów oparcia na wybrzeżu francuskim odparły w ostatnich tygodniach szereg słabszych ataków nieprzyjacielskich. Licznymi przedsięwzięciami na zewnątrz twierdz stały się załogi panami przedpola.

Podczas ulewnego deszczu panowała w środkowych Włoszech tylko nieznaczna działalność bojowa. Grenadierzy i żołnierze SS odzyskali w niespodziewanym ataku ważne stanowiska wyżenne na zachód od Imoia. Nieprzyjaciół poniosł ciężkie straty.

Wojska niemieckie i węgierskie odrzuciły w południowych Węgrzech i nad dolną Cisą żołnierzy sowieckich i zniszczyły przytem silne formacje nieprzyjacielskie. Na północ od Debreczyna trwają ciężkie walki. W niespodziewanym ciężkim ataku naszych samolotów bliskiego wsparcia i myśliwców na lotnisko w Debreczynie zniszczono 25 samolotów sowieckich na ziemi, a 10 dalszych uszkodzono.

Po ruchach odłączających z Karpat Leśnych nasze wojska zmusiły do zatrzymania się dywizje sowieckie na wschodniej granicy słowackiej. We wschodnich Beskidach bolszewicy przeprowadzili po wzmocnieniu swych sił liczne ataki na szerokim froncie, które załamały się wśród wysokich strat dla nich, pomimo wsparcia artyleryjskiego. W pewnym miejscu włamania w górach trwa jeszcze uporczywa walka.

Pomiędzy Warszawą a Bugłem załamały się lokalne ataki bolszewików. Wielka bitwa na wschodnio-pruckich obszarach pogranicznych szaleje dalej. Jej punkty ciężkości spoczywały również wczoraj w rejonie na wschód i na południowy wschód od Gumbinnen oraz na zachodnim skraju puszczy Rominten, gdzie uzyskano postępy w kontratakach na północny wschód od Goldap przeciwko zażartemu oporowi nieprzyjacielskiemu. Silne ataki bolszewików na południowy zachód od Ebenroden załamały się. Formacje własne samolotów bliskiego wsparcia zadały wysokie straty w ludziach i materiale kolumnom sowieckim.

Po silnym przygotowaniu artyleryjskim, samolotów bliskiego wsparcia nieprzyjaciół przystąpił do oczekiwanej ataku na wielką skalę na południowy wschód od Li-

bawy i w rejonie pod Autz. Zdecydowanie przeciwdziałaniem udaremnił próby przełamania się nieprzyjaciela. Ataki celem związania sił na pozostałych frontach spełzły na niczym. W pierwszym dniu podwójnej bitwy zniszczono w ciężkich walkach 74 nieprzyjacielskie czołgi. Wojska nasze, walczące w Kurlandji, zniszczyły

temsamem w czasie od 1 do 27 października 823 czołgi sowieckie, czyli trzon materjału 7 sowieckich korpusów pancernych.

Na półwyspie Sworbe ataki nieprzyjaciela nie odniosły skutku.

Szybkie samoloty brytyjskie zrzucały ubiegłej nocy bomby na stolicę Rzeszy i na obszar nadreński.

Londyn znowu pod ogniem latających bomb.

Skuteczne kontrataki niemieckie w zachodnich Wogezach. — Ciężkie straty Sowietów na wschodnio-pruskim terenie granicznym.

Berlin, 30 października. Naczelną Komendę Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje z Głównej Kwatery Führera w dniu 29 października:

W Holandji na naszym przyczółku mostowym na zachód od Breskens wyparto nieprzyjaciela z miejsca włamania.

Na wyspie Południowy Beverland nasze wojska w dalszym ciągu uporczywie walczą z nieprzyjacielem zasilonym posiłkami, atakującym z południa i wschodu.

Pomiędzy Bergen op Zoom a S'Hertogenbosch-Kanadyjczy, Anglicy i Amerykanie kontynuowali swe ataki w wielkim stylu. Mimo nadzwyczaj zacietęgo oporu nasze wojska na skutek przewagi sił nieprzyjacielskich, które w walkach tych poniosły wysokie straty, nie zdołały przeszkodzić włamaniom. Wdrożono przełwnatarcia. W Bergen pod Zoom i w kilku innych miejscowościach rozgorzały gwałtowne walki uliczne.

Podczas lokalnych walk na południowy wschód od Helmond odparto kilka ataków nieprzyjacielskich. Zniszczono 18 czołgów i 2 pancerna wozy zwiadowcze.

Szybkie samoloty bojowe i bliskiego wsparcia operujące nocą z dobrą skutecznością zaatakowały nocą ubiegłej nieprzyjacielską bazę zaopatrzeniową pod Akwizgranem.

W zachodnich Wogezach północno-Amerykanie przeprowadzili na terenie lasów pomiędzy Mortagne a Meurthe na zachód St. Die silne natarcia w kierunku północnym i południowo-wschodnim. W toku naszych przeciwdziałań pochwycono je z flanki, zanim zdołały uzyskać swobodę w terenie.

Londyn ponownie ostrzelano naszą bronią „V-1”.

We Włoszech środkowych również w dniu wczorajszym nie miały miejsca żadne większe działania bojowe. Podczas licznych akcji oddziałów wypadowych zadano nieprzyjacielowi wysokie straty.

Nasze formacje zabezpieczające w toku niespodziewanych akcji oczyszczających zadały ciężkie ciosy bandom na terenie Włoch północnych. Straciły one 3.600 zabitych i 8.200 jeńców oraz gross swej ciężkiej

broni. Zniszczono ich obozy leśne oraz kryjówki.

Na Bałkanach, zgodnie z rozkazem, opróżniono rejon miasta Larissa, przesuwając się na północ. Nacisł Bułgarów na nasze pozycje pomiędzy doliną Strumicy a rejonem na zachód od Niszu utrzymuje się nadal. Rozbito liczne ataki nieprzyjacielskie w dolinie zachodniej Morawy.

Pomiędzy Dunajem a Cisą wojska węgierskie polepszyły swe pozycje w toku akcji zaczepnej.

Na przyczółkach mostowych nad Cisą w rejonie na północny wschód od Szolnoku doszło do lokalnych walk. Na północ i północny zachód od Debreczyna dywizje nasze odrzuciły silne natarcia bolszewickie zadając atakującej stronie wysokie straty.

Pod miastem Ungvar nieprzyjaciół próbował posunąć się dalej na zachód. Wyparto go na skutek przeciwdziałań wojsk niemieckich i węgierskich.

W rejonie nadgranicznym Prus Wschodnich nieprzyjaciół chwilowo wstrzymał prowadzenie wielkiego ataku wskutek swych ciężkich strat, poniesionych w dotychczasowych walkach. Bolszewicy nadremnie atakowali znaczniejszymi siłami jedynie w rejonie na południowy wschód od Gumbinnen.

Na północnym odcinku toczy się dalej ze wzmocnioną gwałtownością wielka bitwa na południowy wschód od Libawy i pod Autz. Nasze wybitnie walczące wojska udaremniły wszelkie próby przełamania podejmowane przez nieprzyjaciela.

W pierwszych dwóch dniach bitwy na terenie Kurlandji zestrzelono 141 samolotów. Tym samym w ostatnich 48 godzinach bolszewicy stracili na całym froncie wschodnim 183 samoloty.

Anglo-amerykańskie lotnictwo terrorystyczne zaatakowało Köln, Münster i Hamm. Ubiegłej nocy pojedyncze samoloty nieprzyjacielskie zrzucały bomby na Köln i München. Nieprzyjacielskie samoloty nurkowe kontynuowały ataki na ludność cywilną w Niemczech zachodnich i południowo-zachodnich. Zestrzelono 16 samolotów nieprzyjacielskich, w czem 10 czteromotorowych bombowców.

Zażarte walki na Leyte.

Dalsze sukcesy japońskiego lotnictwa.

Tokio, 30 października. Otrzymałe tutaj japońskie sprawozdania frontowe z wyspy Leyte oznajmiają, że alianci pomimo bardzo ciężkich strat i bezustannych ataków japońskich wojsk lądowych i lotnictwa starają się za wszelką cenę doprowadzić dalsze posiłki jednostkom wysadzonym na ląd.

Tak więc w dniu 27 października ukazało się około 20 do 30 dalszych transportowców w zatoce Leyte. Jakkolwiek oba miejsca desantowe na Tacloban i Dulag nie zdołały jeszcze nawiązać łączności, to jednak udało się Amerykanom doprowadzić pod Dulag posiłki na ląd, a przedewszystkiem czołgi. Walki obronne w tym rejonie prowadzą japońskie siły zbrojne ze szczególną żałarcią. Oba lotniska pod Tacloban i Dulag — jak podają otrzymane sprawozdania oddane są do użytku obecnie przez Amerykanów.

Lotnictwo japońskie osiągnęło podczas ataku w nocy na 27 października i w godzinach porannych tego dnia następujące wyniki: Zatonęło dwie wielkie łodzie desantowe, podczas gdy uszkodzeń doznały 4 kontrtorpedowce i jeden transportowiec. Na lotniskach pod Tacloban i Dulag zbombardowano pola startowe, zapalono pojemnikami jeden samolot, a uszkodzono szereg dalszych. Łącznie 300 aparatów alianckich, które wystartowały z lotniskowców, nadleciało dnia 26 i 27 października nad Filipiny.

Według najnowszych japońskich sprawozdań frontowych w zatoce Leyte znajduje się łącznie 40 transportowców, 9 okrętów linjowych lub krawozowników i pewna liczba mniejszych jednostek. Z póród tych okrętów wojennych lotnictwo japońskie zatopiło aż do wieczora dnia 28 października 4 transportowce i wznicliło pożar na kilku większych łodziach desantowych. O stratach aliantów w walkach lądowych o Leyte nie nadeszły dotychczas żadne raporty.

Nowy dowódca amerykański na Dalekim Wschodzie.

Sztokholm 30 października. Agencja Reutersa oznajmia z Czunkingu, że naczelny dowódca amerykańskich wojsk lądowych w Indjach, Chinach i Burmie, generał Józef H. W. Stillwell został odwołany.

Watykan odrzuca współpracę z Rosją Sowiecką.

Berlin, 30 października. Koła pozostające w stosunkach z Nuncjaturą Apostolską w Berlinie oświadczają na temat Informacji z Waszyngtonu, podających, że Roosevelt wywiera nacisk na zawarcie konkordatu ze Związkiem Sowieckim, iż tego rodzaju konkordat byłby czemś absurdalnym.

Poglądy Watykanu na temat współpracy z Moskwą są — jak dodaje się — znane od dawna. Tego rodzaju współpracę musiano określić jako nienaturalną. „Alli chodzi o dotychczasowe nastawienie Watykanu”, to nie zmieniło się ono w istocie ani na jotę. W tych samych kołach wskazuje się w związku z powyższym na rozmaite enuncjacje gazet sowieckich, z których można wywnioskować, że cele, do których zdąża ruch bezbożniczy nie zmieniły się nawet w najmniejszym stopniu.

Dziennik szwajcarski demaskuje plany Moskwy.

Berno, 30 października. Znany z powodu komunistycznej swej orientacji dziennik genewski „Voix Cuvellere” publikuje interesujące rewelacje na temat istotnych zamiarów Moskwy.

Przytacza on potwierdzenie ze strony pewnego komunisty francuskiego, że przysiężnym celem Moskwy jest utworzenie sowieckich stanów zjednoczonych Europy i Azji. Piszze ten dziennik co następuje: „Nie chcielibyśmy wierzyć w to, żeby de Gaulle nosił się może z zamiarem iść na rękę wysokiej finansjery i wielkiego przemysłu”.

W otoczeniu de Gaulle'a spotyka się często osobistość z wielkiego przemysłu francuskiego. Partyzanci francuscy natomiast są zdecydowani pokonać wszelkie przeszkody. Na marginesie politycznego rozwoju wypadków w Belgji pisze wspomniany dziennik szwajcarski: „aż nazbyt doskonałe znamy przyjaciół naszych belgijskich, aby wiedzieć, że nie zbroczą oni z drogi wobec reakcyjnej burżuazji belgijskiej. Również i w Hiszpanji — pisze dziennik dalej — dochodzą nas dobre wieści. Co kilka dni temu należało zaledwie do marzeń, to weszło obecnie w stadium urzeczywistnienia. Przyjaciele nasi hiszpańscy przeszli przez Pireneje. Reżimca się oni z generałem Franco pod względem rachunków, otwartych od roku 1939.”

Moskwa popiera rozłam w partjach fińskich.

Sztokholm, 30 października. Opozycja w socjal-demokratycznej partji fińskiej przeciwko swemu przywódcy, byłemu ministrowi skarbu Tannerowi znalazła obecnie poparcie również ze strony oficjalnych kół sowieckich. Jak mówi dziennik „Aftonbladet” w doniesieniu z Helsinek, radiostacja w Leningradzie rozpoczęła gwałtowną kampanję przeciwko Tannerowi, piętnując go jako przestępcę wojennego i zarzucając mu główną winę za dawną politykę Finlandji.

Minister fiński odwiedził Sztokholm.

Sztokholm, 30 października. Fiński minister opieki społecznej Fagerholm, należący do opozycji fińskich socjal-demokratów przybył do Sztokholmu, gdzie oświadczył, że wizyta jego dotyczy spraw dzieł fińskich, znajdujących się w Szwecji. Fagerholm odmówił udzielenia jakichkolwiek informacji na temat obecnej sytuacji w Finlandji.

Ponowne naruszenie neutralności szwedzkiej.

Sztokholm, 30 października. Szwedzki sztab obrony podaje do wiadomości, że w niedzielę rano z kierunku zachodniego nadleciała większa liczba czteromotorowych samolotów amerykańskich nad okolice Tarna i Wilhelmina. Samoloty te leciały z kurssem południowo-wschodnim w obrębie granic szwedzkiej i opuściły wreszcie terytorium szwedzkie na północno-wschodniej części kraju. Samoloty ostrzeliwane były przez obronę przeciwlotniczą. W uzupełnieniu podał sztab obrony szwedzkiej nieco później do wiadomości: jak stwierdzono podczas badań dokładniejszych, część samolotów czteromotorowych, które przelatywały dziś przedpołudniem ponad Szwecją północną, była pochodzenia angielskiego. Jeden z tych angielskich samolotów lądował przymusowo.

Wymiana depezb pomiędzy Führerem a prem. węgierskim.

Berlin, 30 października. Z okazji przejęcia państwowości węgierskiej przez premiera Franciszka Szalassy'ego nastąpiła wymiana depezb pomiędzy Führerem a premierem Szalassy'em oraz pomiędzy ministrem Rzeszy dla spraw zagranicznych von Ribbentropem a królewsko-węgierskim ministrem spraw zagranicznych Kemenym. We wzajemnych depezbach przebiega wyraz niezłomnego braterstwa broni, jaki istnieje pomiędzy obu narodami.

„Blok konferencji narodowej” na Węgrzech.

Budapest 30 października. Marszałek polny arcyciszą Józef zwołał członków Izby Wyższej, solidaryzujących się z celami koncentracji sił narodowych na posiedzenie w dniu 30 października. Na porządku dziennym znajduje się sprawa utworzenia bloku koncentracji narodowej z póród członków Izby Wyższej na wzór takiego samego bloku w izbie poselskiej.

Procesy polityczne w Słowacji.

Bratysława, 30 października. Urzędowo podane do wiadomości, że prokuratoria państwowa wszczęła postępowanie karne przeciwko szeregowi zdrajców słowackich zdrady stanu. Wśród nich wymienia się b. ministra czeskiego Swobara, następnie szwagra b. premiera czeskiego Hodży — Jana Ursiniyi, brata czeskiego generała emigracyjnego inż. Iwana Ciesta. Postępowanie z powodu zdrady stanu pozostaje w związku z ruchem powstańczym, który przed niedawnym czasem wybuchł w środkowej Słowacji.

Jaką rolę odegra de Gaulle we Francji?

Genewa, 30 października. „New Leader” stawia pytanie, czy de Gaulle upatrzony jest na Klereńskiego w przyszłej rewolucji francuskiej.

Dziennik pisze dalej, że de Gaulle jest wprowadzicie z przekonania katolikiem i nacjonalistą starego stylu, jednak zdoła tylko wtedy utrzymać w swych rękach władzę, dopóki będzie miał za sobą poparcie wpływów kół lewicowych. Te jednak coraz bardziej wywierają na niego nacisk, aby prowadził skrajnie lewicową politykę.

Czy Stany Zjednoczone wydadzą francuskie złoto?

Sztokholm, 30 października. Zastępca amerykańskiego sekretarza stanu Stett-

nius podał we wtorek do wiadomości, jak donosi brytyjska służba informacyjna z Waszyngtonu, że uznanie francuskiego prowizorycznego rządu de Gaulle nastąpiło z inicjatywy generała Eisenhowera.

Dalej Stettinius zakomunikował, że przedstawiciele francuscy w Waszyngtonie zwrócili się do urzędu skarbu, celem uzyskania zwolnienia zablokowanych kont francuskich. Stettinius odmówił jednak podania w tej sprawie jakichkolwiek szczegółów, ponieważ najpierw należy oczekiwać na wyniki rozmów pomiędzy urzędem skarbu, a departamentem stanu.

KRONIKA

Październik
30
Poniedziałek

Dziś: Edmunda
Jutro: Antonina

Dziś obowiązuje zaciemnienie od g. 17,25 do 6.10

Ofiary dla uchodźców z Warszawy.

W dniu imienia p. A. Szwałdera, kierownika firmy „Tatara“ Textilwerke, administracja i pracownicy oddziału III przy ul. Płazowskiej 12, składają zamiast kwiatów kwotę 1000 złotych (słownie: tysiąc złotych) dla ewakuowanych Warszawiaków.

PT. Ofiarodawcy, którzy złożyli na rzecz pomocy uchodźcom z Warszawy ofiary w ciągu ostatnich 10 dni w Redakcji „Goniec Krakowski“, są proszeni o zgłoszenie się w najbliższych dniach do Redakcji „Goniec Krakowski“.

Alarm przed nalotem.

(si) Przypominamy wszystkim mieszkańcom miasta Krakowa, iż z dniem 25 października br. władze odnośnie wprowadzają zasadniczą zmianę w dotychczasowym systemie sygnałów alarmowych Obrony Przeciwlotniczej.

Wprowadzono więc nowy sygnał, który jednocześnie ostrzega i alarmuje ludność przed nalotem. Sygnał ten składa się z dwóch wznoszących się i opadających wyjących tonów o trwaniu krótkim. Nowy sygnał oznacza rzeczywiste niebezpieczeństwo lotnicze, dlatego też ludność po jego usłyszeniu musi zejść do schronów przeciwlotniczych, a przedcześnie znajdujący się na ulicach, obowiązani są bezwzględnie je opuścić i udać się również do najbliższych schronów.

W omówieniu wspomnianego zarządzenia należy zaznaczyć, że dotychczasowy sygnał „ostrzeżenie lotnicze“ (trzy tony w jednakowej wysokości), oraz „alarm lotniczy“ (zmienny, wyjący ton o długim trwaniu) zostały zniesione. Bez zmiany pozostają i muszą być przestrzegane: sygnał „zapowiedź odwołania alarmu“ (trzy tony w jednakowej wysokości) i „odwołanie alarmu“ (jednostajny trwały ton).

Wszystkich przepisów odnośnie do udawania się do schronów, zatrzymywania ruchu podczas alarmu i t. d. muszą wszyscy przestrzegać bez żadnych zmian.

Zaliczanie czasu służby w polskiej policji.

Odnośnie władze bezpieczeństwa w Generalnym Gubernatorstwie ogłosiły ostatnio zarządzenie w sprawie zaliczania czasu służby w polskiej i ukraińskiej policji.

W myśl § 1 omawianego zarządzenia, w odniesieniu do członków batalionów oddziałów ochronnych, którzy przeszli do polskiej lub ukraińskiej policji, odbyty w nich czas służby zalicza się do czasu służby odbytej w polskiej lub ukraińskiej policji.

Omawiane zarządzenie, które ukazało się w Dz. R. dla GG. Nr. 45 z dnia 10 października 1944 r. nabiera mocy obowiązującej wstecznej, a mianowicie od dnia 1 listopada 1943 roku.

Na marginesie przydziału ziemniaków w Krakowie.

Od kilku dni na terenie miasta rozpoczęto akcję wydawania ziemniaków przydzielonych na zimę. Przydział na jedną osobę wynosi 100 kg, a więc ilość wystarczającą na okres zimowy.

Na wszystkich niemal ulicach obserwujemy olbrzymie wozy wydławane ziemniakami, które przewozi się z magazynów hurtowych do detalicznych sklepów. Rodzajowi ziemniaków nie bardzo sprzyja deszczowa pogoda i zimno. Od dwóch dni deszcze ustaly, w powietrzu zaś czuć pewne ocieplenie.

W związku z akcją ziemniaczaną dochodzą nas skargi na niektórych kupców-detalistów, którzy z przydzielonych sobie do rozdania ziemniaków, dokonują rozmaitych i niezrozumiałych praktyk. Tak na przykład zdarza się, że przywiezione z hurtowni ziemniaki detaliści magazynują w piwnicach, zamiast natychmiast sprzedawać je między czekających w długich onkach odbiorców. Fakt ten budzi zrozumiałe pojęcie, że ziemniaki te przeznaczone są do handlu nielegalnego. Zdarza się również, że kupcy potrącają sobie na każdym 100 kg ziemniaków, po 6 kg, rzekomo celem odwarowania worka.

W licznych przypadkach o kolejności sprzedaży decyduje nie ustawaiona kolejka odbiorców, lecz znajomość u danego kupca. Wskutek tego niektóre osoby otrzymują przydział bez czekania, inne natomiast wyczekują nawet po kilkanaście godzin w ogonku, bez żadnego rezultatu.

Powszechnie słyszy się żądanie ze strony publiczności, aby odnośne władze rozciągnęły nad kupcami detalicznymi ściślejszą kontrolę.

WYNIKI CIĄNIENIA LOTERJI LICZBOWEJ z dnia 28 października są następujące: 30, 38, 76, 54, 32.

Z pamiętnika Warszawianina.

W płonącej Warszawie.

Pod same nogi na balkon. Blask płonącej, kilogramowej bomby zapalającej, naładowanej fosforem ogłupia na chwilę. Cofam się z balkonu do pokoju i słyszę:

— Pali się!
Ktoś woła z naszego mieszkania. Piętro wyżej też wpadła bomba do mieszkania. Dach poprzecznej oficyny płonie w kilku miejscach. Ktoś biegnie po schodach na górę i krzyczy:

— Dach się pali!
Jesteśmy zdenerwowani. Ileż bomb mogło spaść na nasz blok, jeśli wszędzie płonie?!
Gasimy bombę na balkonie, a tymczasem balkon przeciwnej oficyny pali się. Kilka osób wpada do naszego mieszkania. Ktoś leje wodę na bombę... Zapaliły się firanki i futryny. Pożar szerzy się.

— Nie lać wody!
— Dusić piachem!
Ktoś ma siekiere i rąbie futrynę okna.

Widzę, że sytuacja w mieszkaniu opanowana, wybiegam na schody i stwierdzam, że w mieszkaniu na piątym piętrze też akcja ratunkowa dobiega końca. Ze strychu dochodzą mnie podniecone głosy. Biegne tam.

Żle nie jest, chociaż co najmniej kilka bomb spadło na nasz odcinek dachu. Na dach wyjdę nie można, gdyż od kilkunastu minut rozpoczął się ostrzał. Jak więc zapobiec zapaleniu się całego dachu?
Bomby kilogramowe nie zawsze przebijają mocniejszy dach. Kilka zaledwie utkwilo w deskach i blasze dachu. Widać „brzuszek“ bomby, widać, że dach tu zaczyna płonąć, a nie można dosięgnąć zagrożonego miejsca.

Z obozu uchodźców warszawskich.

Genewa, 30 października. Z obszernego sprawozdania delegata Międzynarodowego Czerwonego Krzyża, który został wysłany do Pruszkowa, przytaczamy m. in. następujące szczegóły:

Obóz w Pruszkowie stanowi punkt przejściowy, który ma umożliwić ewakuację warszawskiej ludności cywilnej, uciekającej przed okropnościami wojny. Zasadniczo i w większości wypadków uchodźcy zatrzymują się w obozie tylko 48 godzin. Dzienny stan mieszkańców obozu wynosił 30—40.000 osób. W czasie pobytu delegata Czerwonego Krzyża ilość wpływających do obozu osób dziennie wynosiła 2.000—4.000.

Osoby uważane za zdolne do pracy wysyła się do Niemiec. Osoby nie podpadające pod tę kategorię, ewakuuje się do różnych powiatów w okolicy Warszawy i Radomia, gdzie znajdują możliwe schronienia na prywatnych kwaterach. Przedstawicieli Czerwonego Krzyża zapewniono, iż wydano wyraźne rozkazy w sprawie nie dźlenia rodzin, uważanych jako zdolnych do pracy przynajmniej w 50%. Pomocy lekarskiej udziela się w samym obozie oraz w 45 lazaretach i szpitalach. Lekarze niemieccy i polscy starają się wśród najtrudniejszych warunków sprostać swoim niezwykle ciężkim zadaniom.

Delegat Czerwonego Krzyża miał możność stwierdzenia, że zachowanie się władz niemieckich w obozie w Pruszkowie wobec uchodźców

było poprawne i że czynili wszystko, co było w ich mocy, aby przy pomocy stojących do ich dyspozycji ograniczonych środków użyć w nędzy uchodźców. Potwierdził to także sam Polacy wobec delegata.

Uchodźcy, którzy zostali przyjęci do Pruszkowie, przeszli w Warszawie szereg tygodni wśród najstraszliwych braków, Cierpieli oni na brak najpotrzebniejszych rzeczy i są wszyscy bardzo wyczerpani. Większość z nich posiadała na sobie zaledwo resztki ubrań letnich.

Dzięki akcji pomocowej Międzynarodowego Czerwonego Krzyża zdołano zorganizować polskiej ludności Warszawy zainteresować w wysokiej mierze światową opinie publiczną, wypadki przyczynienia się do tej akcji pomocowej Czerwonego Krzyża były niezbyt liczne i z tego powodu dotychczas udzielona pomoc była niewystarczająca. Chodził tu przecież o zaopiekowanie się przeszło miljonem osób liczącą ludnością Warszawy.

Komitet Czerwonego Krzyża informuje, że otrzymał od władz niemieckich zezwolenie na wysłanie dwóch delegatów, celem zwiędzenia obozów polskich uchodźców w Warthegau.

Zasiłki z ubezpieczenia społecznego

dla pracowników umysłowych i fizycznych.

(si) Kierownik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie podał do wiadomości, iż w dn. 2 i 3 listopada br. odbędzie się w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, ul. Piekarska 4, wypłata zasiłków z ubezpieczenia rentowego robotników i pracowników umysłowych oraz z ubezpieczenia wypadkowego za miesiąc listopad 1944 r. dla wszystkich zasiłkobiorców, zamieszkałych w Krakowie i okolicy, o początkowej literze nazwiska A, B, C, D.

Dnia 4 i 6 listopada odbędzie się wypłaty dla zasiłkobiorców o nazwisku rozpoczynającym się na literę E, F, G, H, I, J; dnia 7, 8 i 9 listopada — litery K, L, Ł; dnia 10 i 11 listopada — litery M, N, O, P; dnia 13, 14 i 15 listopada — litery R, S;

dnia 16 i 17 listopada — litery T, U, W, Z; oraz dnia 18 listopada dla osób pozostałych.

Inni zasiłkobiorky otrzymają zapomogi za listopad z powyższego ubezpieczenia w najbliższej polowanej ich miejsca zamieszkania Ubezpieczalni Społecznej, względnie w oddziałach tejże Ubezpieczalni.

Kierownik Z. U. S. zwrócił uwagę, że wypłata zasiłków osobom upoważnionym przez zasiłkobiorków może nastąpić tylko za przedłożeniem tegoż upoważnienia z uwierzytelnionym podpisem zasiłkobiorky.

Terminów wypłat należy we własnym interesie przestrzegać.

Rozstaje na Podgórzu.

Usprawnienie ruchu w obrębie miasta Krakowa.

Konieczność skierowania przejeźdnego dalekobiegnego ruchu na peryferje miasta, a to celem odciążenia śródmieścia i zarazem zapewnienia temu ruchowi należytej swobody, oddawna dawała podjęcie do planowania nowego układu sieci komunikacyjnej w obrębie miasta Krakowa. Głównie chodziło w tem o związanie ze sobą drogi warszawskiej z lwowską i z traktem idącym do Zakopanego.

W połowie sprawę tę już przeprowadzono, tak, że ktoś przejeżdżający przez Kraków, gdy zdąży ku niemu od północy, a celem jego jest np. Kalwaria, nie musi już, jak to było dawniej, jechać przez Śródmieście, tj. po łuku Plant i ulicą Krakowską kierować się przez Podgórze na ulicę Kalwaryjską; dziś trafia on na nią jadąc okólnie Alejami Trzech Wieszców, przez most dębicki i przez nową szeroką ulicę dojazdową, wytyczoną w przeważnej części po linii dawnej ulicy Koncypnickiej i Barskiej.

Otóż w tem miejscu, gdzie ta magistrala wpada w ulicę Kalwaryjską, której przedłużenie pod względem wzorowej budowy stoi na poziomie autostrady, tam nagle projektowane prace urywają się. Ważniejsze dla celów wojny potrzeby każyły ich zaniechać. Skoro przyjdzie stosowna po temu pora pójdzie stąd dalej wytyczona już

dalsza część okrojonej drogi, skieruje się na północny skraj Woli Duchackiej, aby w pobliżu Szewskiej ulicy w Prokocimiu wpaść w linię ulicy Wiejskiej, na której się zaczyna droga do Lwowa. Wtedy też będzie można z warszawskiej drogi okólnie jechać na Lwów, omijając śródmieście, nie narażając się na przedłużenie czasu podróży.

Lecz już teraz możliwy jest trzeci rodzaj objazdu. A to od strony Lwowa ku Zakopanemu, a przedstawiając rzecz skromniej — od Wieliczki ku Kalwarii; droga ta łukiem przechodzi przez Podgórze nie przekraczając Wisły; nie w tem zresztą nowego, rzecz to już dawna — lecz w stosunku do nowych wymagań komunikacji drogowej nowego nabiera znaczenia.

Wobec tego jednak, że i dziś jeszcze jak dawniej ulica Starowiślna nie straciła swego charakteru tranzytowego, przedłużenie jej po stronie Podgórza w ulicę Salinarną zbiegając się z przedłużeniem Kalwaryjskiej i z Wielicką, tworzy tu drugie rozstaje.

Z tych w ogóle Podgórze dla ruchu drogowego dalekobiegnego tak ważnym będzie w przyszłości, jak nim jest sąsiadujący z nim Płaszów dla ruchu kolejowego.

Serce Chopina uratowane

Arcybiskup warszawski dr Antoni Szlagowski udzielił wywiadu przedstawicielom prasy w probostwie w Milanówku w obecności swego generalnego wикаrjusza dra Choromańskiego oraz wiceprezesa RGO, b. ministra dra Jansza Machnickiego.

Arcybiskup Szlagowski oświadczył m. in. co następuje:

„Ani podczas powstania warszawskiego, ani podczas ewakuacji, ani też w następnych okresie czasu nie grożono mi, bądź też któremukolwiek z księży mego otoczenia, atakami gwałtu ani też oczywiście śmiercią ze strony niemieckiej.

Wprost przeciwnie, generał von dem Bach (dowódca niemiecki w rejonie Warszawy podczas powstania), zachował się do najwyższego stopnia poprawnie i szedł na rękę, podczas ewakuacji 150 duchownych i urzędników kościelnych z domu „Roma“, znajdującym się w posiadaniu kościelnym. Oddał on do dyspozycji również pojazdy transportowe i udzielił nam wszystkim ochrony wojskowej.

W związku z tem arcybiskup dr Szlagowski wyraził raz jeszcze szczególne zadowolnienie, ponieważ jako ofiarnik cenego polskiego skarbu narodowego, a mianowicie serca Chopina, otrzymał je obecnie pod swoją pieczęć od generała von dem Bach ze zniszczonego kościoła św. Krzyża.

Na temat swej dwukrotnej wizyty w obozie uchodźców warszawskich w Pruszkowie dr Szlagowski oświadczył, że niemieckie siły zbrojne uczyniły wszystko, aby użyć losowi uchodźców.

O miejscu walnego zgromadzenia Spółek Handlowych.

Ostatnio Główny Wydział Sprawiedliwości Rządu Generalnego Gubernatorstwa opublikował zarządzenie z dziedziny prawa handlowego.

W myśl zarządzenia, o ile według ustawy lub statutu (umowa Spółki) w Spółce Handlowej lub Spółdzielni ma się odbyć Walne Zgromadzenie (zgromadzenie spółników, ogólne zgromadzenie, zgromadzenie członków, zgromadzenie zastępców) w miejscu, w którym z powodów uwarunkowanych wojną jest to niemożliwe lub napotyka na szczególne trudności, wówczas zgromadzenie może odbyć się w innym miejscu w Gen. Gub. lub na terenie Rzeszy.

Miejsce wyznacza zwołujący zgromadzenie. Wyznaczenie to wymaga zezwolenia Prezesa Sądu Wyzszości w Krakowie. Zarządzenie powyższe ma charakter tylko przejściowy, gdyż jego moc obowiązująca upływa z dniem 31 grudnia 1945 r. Zarządzenie wszedło w życie z dniem ogłoszenia.

Zachowanie czystości na ulicach i plantach.

(f) Kraków, jest miastem, które zwraca uwagę wielką czystością i schludnością. Troskę nad porządek mają dozorcy i pracownicy zakładu oczyszczania. Widzi się stale liczne sylwetki z jaskrawymi opaskami na rękach, które oznaczają placówki ochrony porządku i estetyki ulic.

Służba zewnętrzna zakładu oczyszczania przy Zarządzie Miejskim ma dużo roboty. Część jej przetruciono na dozorców domowych już w latach ubiegłych. Dlatego też teraz, w okresie rozpoczynających się siód jesiennych, na progach listopada, zarówno zamiatacz, jak i dozorca powinni czuć, aby mimo trudniejszych warunków pracy (bioto, deszcz, przymrozki) nie zaniedbać swych obowiązków.

Należy do nich zamiatanie chodników i oczyszczania ich ze zgnitych lub zeschłych opadłych liści i z błota.

Wszystkie te czynności wykonywane być winny we wczesnych godzinach rannych, gdy ruch na ulicach jest niewielki.

Zwraca się jednocześnie uwagę, że w razie utworzenia się ślizgawicy, trzeba przed jej usunięciem, o ile nie można tego dokonać od razu, wplwep posypać chodnik piaskiem, lecz w żadnym wypadku nie wolno używać do tego celu piasku przeznaczonego do gaszenia pożarów i umieszczonego w torebkach lub skrzynkach wewarzut czy też zewnętrznej posesji.

W razie stwierdzenia, że uszczuplono zapas materiału przeznaczonego do akcji przeciwpożarowej, w ramach GPL. winni będą pociągani do odpowiedzialności karnej w myśl odnośnych przepisów.

Kronika żałobna.

(si) W ostatnich dniach na terenie Krakowa zmarły następujące osoby: Józef Ziebski, lat 48; Marja Derelewicz, lat 71; Olga Tenkówna, lat 20; Władysław Kowalski, lat 57; Józef Postulusz, lat 44; Marja Dolińska, lat 67; Marja Salbińska, lat 53; Bronisława Jarecka, lat 36; Antoni Dyblec, lat 57; Marja Woźniakowa, lat 77; Antoni Wolf, lat 59; Weronika Estken-Estkowaska, lat 86; Ludwik Berwald, lat 46; Katarzyna Czarnačka, lat 34; Władysław Zakrzawski, artysta malarz, lat 41.

—Bosakil Dawać bosakil! Akcja ratownicza wymaga zimnej krwi. Nie można od dotu wyrębać dachu. Trzeba czekać, aż ogień strawi na tyle deskę, aby można było zerwać ją bosakiem do wewnątrz na strych. Na naszym strychu jest dostateczna ilość ratujących, schodzę więc piętro niżej, aby zobaczyć, co się dzieje w poprzecznych oficynach. Stoję przed oknem na półpiętrze.

— Więc wszystko na nie! — przebiega mi przez głowę myśl — bo dachy dwóch poprzecznych oficyn, stanowiących jeden blok z naszą częścią domu, stoją w ogniu. Plomienie sięgają kilku metrów. Sytuacja wygląda beznadziejnie. Zbiegam na dół, gdzie zaczyna się organizować poważniejsza akcja ratownicza.

— Wszyscy na dół! — rozlegają się głosy. Ale panika już zbiera żniwo. Dwie grupy lokatorów z walizkami i tobotami przepokopami uciekają na sąsiednią posesję. Prawie siłą trzeba zatrzymać uciekających i zmuszać do wzięcia udziału w gaszeniu pożaru.

Ponieważ dom znajduje się w pobliżu polskich pozycji, wojsko widząc nadzwyczaj groźną sytuację, bierze inicjatywę w swoje ręce. Z sąsiedniej posesji napływają ludzie do gaszenia. Na kławkach schodowych tworzone są żywe łańcuchy do podawania kublów z wodą.

— Trzeba kilku mężczyzn do wejścia na dach! Jeśli wzywa się na ochotnika, oznacza to niebezpieczeństwo w czasie akcji. Rzeczywiście jest ono podwójne — walczą się dach i ostrzał. Zgłaszam się do akcji, nie wierząc w jej powodzenie.

Już na piątym piętrze szyby powybijane kulami. Zastawiamy więc okna różnymi gratami, gdyż żywy łańcuch musi dochodzić do samego płonącego strychu.

Przez jakiś czas próbujemy ratować dach. — Wkrótce jednak sprawa okazuje się beznadziejna. Rezygnujemy z gaszenia dachu. Dym dusi już na niższym piętrze.

Zaczynam rąbać schody ze strychu na piąte piętro. Cała nadzieja, że „kleinowski“ strop wytrzyma huragan ognia.

W dół klatki schodowej leżą poręcze, cud, że nie ma wypadku w ludziach.

Dach częściowo zawałił się! Ruszamy do akcji! Przystawiamy drabinę na miejsce wyrabujących schodów i trzech nas rusza na strych.

Dachu już nie ma. Sterczą tylko kominy! Kapral w masce gazowej wychodzi na otwartą przestrzeń strychu.

Świsł kuli. Kapral chowa się za komin. Podajemy mu kubły z wodą, którą on wylewa na płonący strop. Odległość między szkieletem kominy a zakończeniem klatki schodowej chroniącej przed ostrzałem wynosi około metra. Chwiliowo strzały milkną. Zapominam o niebezpieczeństwie.

Podczas podawania kapralowi wody do gaszenia padł strzał i nagle woda wytrysła z obydwu stron naczyń.

— Przeszłelił kubał! — zgrzytam zębami. — W przeciagu pięciu minut jeszcze jeden kubał przestrzelujemy mi w rękę. Szkoła kublów! A kule świszczą i uderzają o mur, czasem przerażają blisko wychylonej na parę sekund głowy.

Zmianiam się z opadającym z sil kapralem. Wyskakuję na dach za komin i wylewam kubły wody.

Przeszło siedem godzin ponad trzysta osób prowadzi akcję ratunkową. Mamy dwóch rannych, ale dom już jest uratowany. Dachu wprowadzić już niema i piąte piętro miejscami zniszczone, jednak reszta pozostaje nienaruszona. — Wszyscy są nieludsko zmęczeni i zżali wodą. Służba O. P. L. zdążyła egzaminem, teraz już wszyscy przyznają, że dyżury wypatrujące są konieczne, gdyż tylko natychmiastowa i sprężyste prowadzona akcja może zmniejszyć niebezpieczeństwo czerwonego kura.

A jednak Warszawa płonie! Prawie od świtu

do zmierzchu kilka samolotów krąży nad dachami miasta, zrzucając bomby zapalające i na dzielnicie atakowane w tej chwili z ziemi — burzące.

Jedno co wszystkich zaciękało, to duża ilość bomb zapalających zrzuconych jednocześnie na nasz blok. Jeden tylko samolot przeleciał nad nami! Wyjaśnia się to po ugaszeniu pożaru. Zrzucona została jedna „matka“ pięćdziesięcikilowa. Leży ona jeszcze na podwórzu. Jest to cylinder z grubej blachy z zapalnikiem czarnym, otwierający cylinder na dwie podłużne połowy po wyrzuceniu z samolotu. Cylinder zawiera kilkadziesiąt małych bomb zapalających rozsypanych się po otworzeniu cylindra. Małe bomby fosforowe zapalają się jeszcze przed momentem słyku.

VI.

Podziemne miasto.

Patrząc z lotu ptaka trudno domyśleć się prawdziwego życia Warszawy. Życie Warszawy zeszło do podziemi. Tam, gdzie w normalnych warunkach szło się dziesięć minut, teraz idzie się pół godziny.

Wszystkie domy łączą się piwnicami, tworząc nieprzerwany labirynt podziemnego miasta. Idzie się o kilka numerów domów dalej.

— Schylić głowę!

Schyłam i uderzam głową o wystającą szynę. Nie wszędzie można było wybijać wyodne przejścia z piwnicy do piwnicy. Grube mury i praca nie fachowców stwarzają olbrzymie trudności. Często przebijają się otwór w niewłaściwym miejscu i cała szczyfowa praca na nie!

Jakże łatwo zabłądzić w ciemnym labiryncie!

— Którędy pod dziesiąty?

— Najpierw prosto i korytarzem na prawo, potem przekopem na drugą stronę ulicy. Dalej wskażą drogę.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Stalowa Wola

Zgłaszajcie się po informację natychmiast. 1. W biurze sprzedaży, Kraków, Universitätsstrasse 26.

Matka z synem z Warszawy poszukują z pomieszczeniem. Ksionda Jerzy Kraków, Podbrzezie 6.

Sprzedaż nieruchomości

Wielka okazja! Parcela 760 m² przemysłowa sprzedana natychmiast zdecydowanemu. Sporysz, Krakocim ul. Długa 5.

Juljan Glass

Handel hurtowy żelaza, stali i rur WARSZAWA byli urzędnicy zechcą się natychmiast zgłosić: TSCHENSTOCHAU, Hoferstrasse 7/6, telefon 1478.

WORKI

sienniki, płótno krawieckie, teczki, torby na ziemniaki, szpagat, płaszcze gumowe, oraz drobna galanteria - poleca: JAMROZ - Kraków, Grodzka 28/30.

SKLEP KOMISOWY

Kraków Stradom 27 sprzedaje i przyjmuje w komisji: futra, lisy, garderobę, obuwie, kilimy, walizy, wózki dziecięce itp.

Aparat fotograficzny „Robot”

z dodatkami oraz piękny lis srebrny tanio do sprzedania. Sklep Komisowy, Kraków, Adolf-Hitler-Platz Nr. 12, w podwórku.

SPRZEDAŻ-KUPNO

Kraków, ul. Długa 17 sprzedaje i kupuje ubrania, płaszcze, futra, lisy, dywany, kilimy, obrazy, kryształ, bieliznę i t. d.

Tępienie szkłodników

wszelkiego rodzaju jak również desygnacje mniejszych i większych obiektów przeprowadza fachowo Firma Janke & Eisner Kraków, Karmelicka 22, m. 10, nowy telefon 16803.

Wolne posady

Pomocnica domowa z gotowaniem potrzebna od zaraz. Warunki bardzo dobre, na prowincji. Wiadomość: Kraków, ul. Podbrzezie 5, m. 7.

Posad poszukują

Technik budowlano-mostowo-drogowy z 3-letnią praktyką, język niemiecki, solida i samodzielna siła poszukuje odpowiedniej pracy. Łaskawe zgłoszenia Goniec Krakowski, „Nr. 1348”.

obcy na 12-letnią osobę średniego wzrostu, futro perskie damskie średniej wielkości do sprzedania. Kraków, Dietla 18, 7.

Sprzedaż nieruchomości

Wielka okazja! Parcela 760 m² przemysłowa sprzedana natychmiast zdecydowanemu. Sporysz, Krakocim ul. Długa 5.

Sprzedaż

Wózek głęboki, kremowy, w doskonałym stanie, sprzedam. Kraków, ul. Szlak 17, m. 5, II p.

Obrazy Arentowicza, Hofmanna, Wojciecha Koskaka, Malczewskiego, Pautscha, Stryka, Wyczółkowskiego, Wspaniałego i innych sprzedam Kraków-Podgórze, Węgierska 10, m. 13, od godz. 1-8.

Noclegi

Noclegi Kraków, Zielona 25, m. 1. Noclegi: Kraków, Florjańska 3, m. 8. Noclegi: Kraków, Szewska 7, m. 7.

Matrymonialne

Kawaler lat 46, urzędnik, sympatyczny, bez nałogów, leży w ciężkich warunkach materialnych poza państwem w celu matrymonialnym. Wiek obojętny. Zgł. Goniec Krak., „Nr. 2498”.

Poszukiwanie się wzajemnie

Jagielski Natalia i Edmund z Warszawy, Asyjska 2, zamieszkały obecnie w Włocławku, Narutowicza 4.

Kto by wiedział o teraźniejszym pobycie rodziny: Barbary i Ireny Bradowskich, Dr. Jasielskich, Inż. Falkowskich, zamieszkałych w Warszawie, Okęcie, ul. Warneńczyka 6/8 - oraz: Marii, Wandy i Stanisława Skrzyńskich, zamieszkałych: Żolibórz, ul. Lotników, - Heleny Adamskiej, zamieszkałej przy ul. Majdąńskiej 18/15, Dr. Aldony Wowkonowicz, ul. Czerwonego Krzyża 23/23; Wacława i Heleny Poludniowiczów, ul. Leszczyńska 6a, m. 26 - i Jadwigi Zapolskiej, ul. Akademicka 3, m. 9 - gorąco proszony jest o łaskawą wiadomość pod adresem: Lewicy, Moście koło Tarnowa, ul. Głogowa 1, lub Hana Łukaszczyńska, Czeszochowa, ul. Wileńska 1, dla Inż. Falkowskiego, 498.

Noclegi

Noclegi Kraków, Zielona 25, m. 1. Noclegi: Kraków, Florjańska 3, m. 8. Noclegi: Kraków, Szewska 7, m. 7.

Matrymonialne

Kawaler lat 46, urzędnik, sympatyczny, bez nałogów, leży w ciężkich warunkach materialnych poza państwem w celu matrymonialnym. Wiek obojętny. Zgł. Goniec Krak., „Nr. 2498”.

Poszukiwanie się wzajemnie

Jagielski Natalia i Edmund z Warszawy, Asyjska 2, zamieszkały obecnie w Włocławku, Narutowicza 4.

Maria Władysława SZUBERTA em. porucznika W. P. odprowadza pozostałe Msza Święta Żałobna w dniu 31 bm. o godz. 8,30 w kościele św. Katarzyny w Krakowie przed Wielkim Ołtarzem, na którą zaprasza krewnych i znajomych Zmarłego.

Wierzący proszą o modlitwy. JANINY Z GIZÓW NAWROTOWEJ jako w płąt rocznic śmierci odprowadzone zostanie we wtorek dnia 31. X. 1944 r., o godzinie 8 rano Nabożeństwo żałobne w kościele OO. Misjonarzy na Nowej Wsi, na które zaprasza krewnych i znajomych Zmarłej.

Sujkowska Leokadja wraz z córkami Janiną i Haliną zamieszkała ostatnio w Warszawie, Koszykowa 50 m. 5 poszukujemy. Kto mógłby udzielić o nich jakiegokolwiek informacji, proszony jest udzielić o podanie wiadomości pod adresem: Maria Fusiecka, Kraków, ul. Dietla 54, m. 10.

Bensch Edward, Gawlicki Zygmunt, Oleksza Urszula, zamieszkała ostatnio w Warszawie, poszukuje i prosi o wiadomość Witke Stella, Kraków, Szczepańska 7 m. 5.

Wyszomirski Czesław z żoną i dziećmi szuka rodziców i Zielińskiej z Janką Rabską. Adres: Zakopane, ul. Za Strugiem, willa „Darzenka”, Wyszomirski.

Wyszomirski Czesław z żoną i dziećmi szuka rodziców i Zielińskiej z Janką Rabską. Adres: Zakopane, ul. Za Strugiem, willa „Darzenka”, Wyszomirski.

Wyszomirski Czesław z żoną i dziećmi szuka rodziców i Zielińskiej z Janką Rabską. Adres: Zakopane, ul. Za Strugiem, willa „Darzenka”, Wyszomirski.

Wyszomirski Czesław z żoną i dziećmi szuka rodziców i Zielińskiej z Janką Rabską. Adres: Zakopane, ul. Za Strugiem, willa „Darzenka”, Wyszomirski.

Wyszomirski Czesław z żoną i dziećmi szuka rodziców i Zielińskiej z Janką Rabską. Adres: Zakopane, ul. Za Strugiem, willa „Darzenka”, Wyszomirski.

Wyszomirski Czesław z żoną i dziećmi szuka rodziców i Zielińskiej z Janką Rabską. Adres: Zakopane, ul. Za Strugiem, willa „Darzenka”, Wyszomirski.

Wyszomirski Czesław z żoną i dziećmi szuka rodziców i Zielińskiej z Janką Rabską. Adres: Zakopane, ul. Za Strugiem, willa „Darzenka”, Wyszomirski.